Total No. of Questions : 5]

SEAT No. :

P3014

[Total No. of Pages : 2

[5202]-Ext.-1
M.A. (Part - I) (For External)
MARATHI (मराठी)
अभ्यासपत्रिका क्रमांक – 1
(व्यावहारिक व उपयोजित मराठी: भाग – 1)
(2013 Pattern)

वेळ : 3 तास] *[एकूण गुण :100*

सूचना :–
1) *सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहेत.*
2) *सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत.*

प्रश्न 1) शुद्धलेखनाची संकल्पना स्पष्ट करून शुद्धलेखनाची आवश्यकता का असते, ते स्पष्ट करा.

किंवा

मराठीतील प्रमुख नियतकालिकांच्या वाङ्मयीन कार्याचा आढावा घ्या.

प्रश्न 2) मुलाखत म्हणजे काय? ते सांगून मुलाखतीचे तंत्र व कौशल्ये स्पष्ट करा.

किंवा

अर्जाचे स्वरूप स्पष्ट करून अर्जाचे विविध प्रकार कोणते ते लिहा.

प्रश्न 3) उत्कृष्ठ निवेदकाच्या अंगी कोणते गुण असावे लागतात, ते सविस्तर लिहा.

किंवा

खालील उताऱ्याचे मराठीत भाषांतर करा.

Six or seven years ago an American publisher asked me to write an essay on my philosophy of life for a symposium he was preparing. I was attracted to the idea but I hesitated, and the more I thought over it, the more reluctant I grew. Ultimately, I

did not write that essay. What was my philosophy of life? I did not know. Some years earlier I would not have been so hesitant There was a definiteness about my thinking and objectives than which has faded away since. The vent of the past few years in India, China, Europe, and all over the world have been confusing, upsetting and distressing, and the future has become vague and shadwy and has lost that clearness of outline which it once possessed in my mind.

प्रश्न 4) जनसंपर्काचे स्वरूप विशद करून जनसंपर्क कौशल्याची तंत्रे सविस्तर लिहा.

किंवा

आकाशवाणीवरील प्रमुख कार्यक्रम यावर प्रकल्प लेखन करा.

प्रश्न 5) कोणत्याही दोहोंवर टिपा लिहा.

अ) मुद्रितशोधनाची आवश्यकता

ब) प्रशासनिक परिभाषा

क) भाषांतराचे प्रकार

ड) निवेदनाचे स्वरूप व आवश्यकता

⊖⊖⊖

Total No. of Questions : 5] **SEAT No. :**

P3015 **[Total No. of Pages : 2**

[5202]-Ext.-2
M.A. (Part - I) (For External)
MARATHI (मराठी)
अभ्यासपत्रिका क्रमांक – 2
(मध्ययुगीन मराठी वाङ्मयाचा इतिहास)
(प्रारंभ ते 1818)
(2013 Pattern)

वेळ : 3 तास] *[एकूण गुण :100*

सूचना :– *1) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.*
2) सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत.

प्रश्न 1) संतांनी आपल्या साहित्यातून केलेल्या समाजप्रबोधनाच्या कार्याचा आढावा घ्या.

किंवा

महानुभाव वाङ्मयाचे मराठी वाङ्मय परंपरेतील महत्त्व विशद करा.

प्रश्न 2) नामदेवांच्या अभंगवाणीचे वाङ्मयीन विशेष सोदाहरण स्पष्ट करा.

किंवा

शेख महंमदाचे वाङ्मयीन कर्तृत्व उलगडून दाखवा.

प्रश्न 3) संत रामदासांच्या साहित्यात तत्कालीन सामाजिक व राजकीय जीवनाचे प्रतिबिंब कसे उमटले आहे ते स्पष्ट करा.

किंवा

पंडिती काव्याच्या प्रेरणा सांगून पंडिती साहित्य परंपरेचा परिचय करून द्या.

P.T.O.

प्रश्न 4) बखरींचे कालखंडात्मक वर्गीकरण करून मराठीतील बखर वाङ्मयाची परंपरा ससंदर्भ स्पष्ट करा.

किंवा

शाहिरी वाङ्मयाचे विशेष सांगून प्रमुख शाहिरांचा परिचय करून द्या.

प्रश्न 5) टीपा लिहा. (कोणत्याही दोन)

अ) संत चोखामेळा व परिवाराची अभंग रचना

ब) दृष्टांत पाठ

क) संत बहेणाबाईचा गाथा

ड) शिवकालीन संत

Total No. of Questions : 5]

SEAT No. :

P3016

[Total No. of Pages : 2

[5202]-Ext.-3

M.A. (Part- I) (For External)

(मराठी) MARATHI

अभ्यासपत्रिका क्रमांक – 3

(भाषाविज्ञान : वर्णनात्मक व सामाजिक)

(2013 पॅटर्न)

वेळ : 3 तास] *[एकूण गुण :100*

सूचना :–

1) सर्व प्रश्न आवश्यक आहेत.

2) सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत.

प्रश्न 1) 'ऐतिहासिक भाषाभ्यास पध्दती' ची संकल्पना स्पष्ट करून भाषाभ्यासाच्या दृष्टीने या संकल्पनेचे महत्व स्पष्ट करा.

किंवा

स्वनिम विश्लेषणाची तंत्रे स्पष्ट करून स्वनिम निश्चितीची तत्त्वे विशद करा.

प्रश्न 2) वाक्यविन्यास म्हणजे काय? ते सांगून वाक्यविन्यासातील घटकांचे सोदाहरण स्पष्टीकरण द्या.

किंवा

'अर्थ' संकल्पना स्पष्ट करून अर्थनिश्चिती मधील अडचणी सांगा.

प्रश्न 3) सामाजिक भाषाविज्ञान म्हणजे काय हे सांगून त्याचे स्वरूप व व्याप्ती विशद करा.

किंवा

वर्णनात्मक भाषाविज्ञानापेक्षा सामाजिक भाषाविज्ञानाचे वेगळेपण स्पष्ट करा.

प्रश्न 4) लिंगभेदानुसार स्त्री–पुरूष व बालभाषा यांचे स्वरूप व विशिष्ट वापर कसा असतो ते लिहा.

किंवा

प्रमाणभाषा म्हणजे काय हे सांगून भाषा संपर्काचे स्वरूप विशद करा.

प्रश्न 5) टीपा लिहा. (कोणत्याही दोन)

अ) बोलीभूगोल

ब) भाषा व संस्कृती

क) रूपिका

ड) स्वन–संकल्पना

⊖⊖⊖

Total No. of Questions : 5]

SEAT No. :

P3017

[Total No. of Pages : 6

[5202]-Ext.-4

M.A. (Part- I) (For External)

MARATHI (मराठी)

अभ्यासपत्रिका क्र. - 4 (ऐच्छिक)

(2013 Pattern)

विशेष सूचना:– खालील पाच अभ्यासपत्रिकांपैकी कोणतीही एक प्रश्नपत्रिका सोडवावी.

i) ग्रामीण साहित्य आणि दलित साहित्य

किंवा

ii) मराठी वाङ्मयाची सांस्कृतिक पार्श्वभूमि (प्रारंभ ते 1960)

किंवा

iii) तौलनिक साहित्याभ्यास व भाषांतरमीमांसा

किंवा

iv) वाङ्मयेतिहास लेखनविद्या

किंवा

v) अलंकार, छंद आणि व्याकरण

---

i) ग्रामीण साहित्य आणि दलित साहित्य

वेळ : 3 तास] *[एकूण गुण :100*

सूचना :–

1) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.

2) सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत.

प्रश्न 1) ग्रामीण साहित्याच्या प्रेरणा सांगून ग्रामीण साहित्याचे स्वरूप स्पष्ट करा.

किंवा

ग्रामीण साहित्यातून 'गावगाड्या' चे कोणते विशेष प्रत्ययास येतात, ते सविस्तर लिहा.

प्रश्न 2) 'ग्रामीण साहित्यावर गांधीवादाचा प्रभाव आढळतो' हे विधान ससंदर्भ स्पष्ट करा.

किंवा

ग्रामीण कादंबरीकारांचे ग्रामीण साहित्यातील योगदान उलगडून दाखवा.

P.T.O.

प्रश्न 3) दलित स्त्री आत्मकथनांचा आढावा घेऊन त्यांचे वेगळेपण सोदाहरण स्पष्ट करा.

किंवा

दलित साहित्याच्या भाषाशैलीचे विशेष सोदाहरण स्पष्ट करा.

प्रश्न 4) दलित कादंबरीलेखनाची वाटचाल स्पष्ट करा.

किंवा

'दलित साहित्यातून मानवी मूल्यांची प्रतिष्ठापना झालेली दिसून येते' या विधानाचा परामर्श घ्या.

प्रश्न 5) टीपा लिहा. (कोणत्याही दोन)

अ) ग्रामीण जीवनातील वर्गव्यवस्था

ब) रा.रं. बोराडे यांची 'पाचोळा'

क) दलितेतर दलित साहित्य लेखक

ड) दलित साहित्याचे बदलते स्वरूप

⊖⊖⊖

Total No. of Questions : 5]

ii) मराठी वाङ्मयाची सांस्कृतिक पार्श्वभूमि (प्रारंभ ते 1960)

वेळ : 3 तास] *[एकूण गुण :100*

सूचना :– *1) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.*

2) सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत.

प्रश्न 1) साहित्य आणि संस्कृती यांचा अन्योन्य संबंध स्पष्ट करा.

किंवा

धर्म संप्रदाय व समाजसुधारणा विषयक चळवळी यांचा मराठी वाङ्मयावर झालेला परिणाम स्पष्ट करा.

प्रश्न 2) बहामनी काळातील मराठी वाङ्मयाचा परामर्श घ्या.

किंवा

मध्ययुगीन मराठीतील आख्यानकाव्यांचा परिचय करून द्या.

प्रश्न 3) अव्वल इंग्रजी काळातील मराठी साहित्याचा आढावा घ्या.

किंवा

''पाश्च्यात्य साहित्याच्या प्रेरणेतूनच अर्वाचीन मराठी साहित्याचा उदय झाला.'' या विधानाचे स्पष्टीकरण करा.

प्रश्न 4) अर्वाचीन मराठी साहित्यातील निबंध वाङ्मयाचा परिचय करून द्या.

किंवा

मराठी साहित्य प्रचाराची अर्वाचीन माध्यमे कोणती? ते लिहा.

प्रश्न 5) कोणत्याही दोहोंवर टीपा लिहा.

अ) महानुभावांचा आचार धर्म

ब) तुका झालासे कळस

क) शेतकऱ्याचा आसूड

ड) दलित साहित्याच्या प्रेरणा

⊖⊖⊖

Total No. of Questions : 5]

iii) तौलनिक साहित्याभ्यास व भाषांतरमीमांसा

वेळ : 3 तास] *[एकूण गुण :100*

सूचना :- *1) सर्व प्रश्न आवश्यक आहे.*

2) सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत.

प्रश्न 1) तौलनिक साहित्याभ्यासाचे स्वरूप व वैशिष्ट्ये लिहा.

किंवा

तौलनिक साहित्याभ्यासाची कारणमीमांसा स्पष्ट करा.

प्रश्न 2) ''विश्वसाहित्य ठरलेल्या साहित्यकृतीत जीवनमूल्य आणि वाङ्मयमूल्य यांचा सुरेख संगम असतो''. या विधानाचे स्पष्टीकरण करा.

किंवा

'कृष्णाकाठ' आणि 'अंत:स्थ' या दोन साहित्यकृतींची तुलना करा.

प्रश्न 3) भाषांतर प्रक्रियेचे स्वरूप उलगडून दाखवा.

किंवा

अभिजात साहित्याची लक्षणे सोदाहरण मांडा.

प्रश्न 4) प्रादेशिक साहित्यकृतींच्या भाषांतरासाठी कोणत्या गोष्टींची आवश्यकता असते ते सविस्तर लिहा.

किंवा

'घाशीराम कोतवाल' या नाटकातील स्वभावचित्रे रेखाटा.

प्रश्न 5) कोणत्याही दोहोंवर टीपा लिहा.

अ) तौलनिक साहित्याभ्यासाची आवश्यकता

ब) राष्ट्रीय साहित्याची संकल्पना

क) भाषांतराचे प्रकार व कार्य

ड) 'हयवदन' ची संवादशैली

⊖⊖⊖

Total No. of Questions : 5]

iv) वाङ्मयेतिहास लेखनविद्या

वेळ : 3 तास] *[एकूण गुण :100*

सूचना :- *1) सर्व प्रश्न आवश्यक आहेत.*
2) सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत.

प्रश्न 1) इतिहास म्हणजे काय? इतिहास लेखनाची आवश्यकता स्पष्ट करा.

किंवा

वाङ्मयेतिहासाची संकल्पना सोदाहरण स्पष्ट करा.

प्रश्न 2) कालक्रमवाचक वाङ्मयेतिहास आणि लेखकानुसार वाङ्मयेतिहास या प्रकारांचे स्वरूप स्पष्ट करा.

किंवा

वाङ्मयेतिहासलेखनातील नव संकल्पनांचा परिचय करून द्या.

प्रश्न 3) मध्ययुगीन मराठी वाङ्मयेतिहास लेखनाचा आढावा घ्या.

किंवा

वि.ल.भावे आणि ल.रा.पांगारकर यांच्या वाङ्मयेतिहास लेखन कार्याचा परिचय करून द्या.

प्रश्न 4) मराठी वाङ्मयेतिहास लेखनातील माटे-बेडेकर वादाची चर्चा करा.

किंवा

अर्वाचीन मराठी वाङ्मयाच्या इतिहासाचे विविध टप्पे संदर्भासह स्पष्ट करा.

प्रश्न 5) कोणत्याही दोहोंवर टीपा लिहा.

अ) वाङ्मयेतिहास व संशोधन

ब) वि.का. राजवाडे यांचे वाङ्मयेतिहासलेखन

क) आधुनिक मराठी वाङ्मयेतिहास लेखनातील समस्या

ड) मराठी वाङ्मयेतिहास लेखनाची साधने

⊖⊖⊖

Total No. of Questions : 5]

v) अलंकार, छंद आणि व्याकरण

वेळ : 3 तास] *[एकूण गुण :100*

सूचना :– *1) सर्व प्रश्न आवश्यक आहेत.*

2) सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत.

प्रश्न 1) अलंकार म्हणजे काय? स्वरूप विश्लेषण करा.

किंवा

अलंकारांचे वर्गीकरण करा

प्रश्न 2) प्राचीन छंदांचे स्वरूप व प्रकार सांगा.

किंवा

ओवी आणि अभंग या काव्यप्रकारांची ओळख करून द्या.

प्रश्न 3) संस्कृत मीमांसकांच्या प्रतिपादनानुसार व्याकरणाचे स्वरूप स्पष्ट करा.

किंवा

व्याकरण आणि भाषा यांचा परस्पर संबंध उलगडून दाखवा.

प्रश्न 4) व्याकरणाचा भाषेतील वापर व त्यामागील प्रयोजने लिहा.

किंवा

मराठीतील वर्ण,शब्द आणि वाक्यविचार यांचा अन्योन्य संबंध स्पष्ट करा.

प्रश्न 5) कोणत्याही दोहोंवर टीपा लिहा.

अ) मराठीतील शब्दालंकार

ब) मुक्तछंद

क) शब्दांच्या जाती

ड) विभक्तींचे प्रकार

⊖⊖⊖

Total No. of Questions : 5] **SEAT No. :**

P3018 **[Total No. of Pages : 2**

[5202]-Ext.-6
M.A. (Part- II) (For External)
MARATHI (मराठी)
(अभ्यासपत्रिका क्रमांक – 5)
प्रसार माध्यमे आणि साहित्य व्यवहार
(2013 Pattern)

वेळ : 3 तास] *[एकूण गुण :100*

सूचना :– *1) सर्व प्रश्न आवश्यक आहेत.*

2) सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत.

प्रश्न 1) वृत्त संस्कृती आणि भाषा यांचा परस्परसंबंध स्पष्ट करा.

किंवा

नाटकाचे परीक्षण लिहिताना लक्षात घ्यावयाच्या घटकांचे स्पष्टीकरण करा.

प्रश्न 2) दृकश्राव्य माध्यमांचे विशेष लिहा.

किंवा

चित्रपट आणि संगीत या क्षेत्रात काम करणाऱ्या व्यक्तींचा परिचय करून देताना लक्षात घ्यावयाच्या विशेष बाबींचा आढावा घ्या.

प्रश्न 3) लोककलांविषयक वृत्तसंकलन करताना कोणकोणत्या घटकांचा विचार करावा लागतो ते लिहा.

किंवा

पटकथा लेखनाचे स्वरूप आणि वैशिष्ट्ये सविस्तर लिहा.

प्रश्न 4) रूपांतर म्हणजे काय ते सांगून रूपांतरित साहित्य प्रकाराचे विशेष स्पष्ट करा.

किंवा

वृत्त संकलनातील नाट्यमयता कशी साकार केली जाते ते लिहा.

P.T.O.

प्रश्न 5) कोणत्याही दोहोंवर टीपा लिहा.

अ) विज्ञान विषयक फिचर रायटिंग

ब) नाटककाराचा परिचय

क) पर्यावरणीय वृत्तसंकलन

ड) कथा साहित्य प्रकार

⊖⊖⊖

Total No. of Questions : 5]

SEAT No. :

P3019

[Total No. of Pages : 2

[5202]-Ext.-7
M.A. (Part- II) (For External)
MARATHI (मराठी)
(अभ्यासपत्रिका क्रमांक – 6)
साहित्य – समीक्षा आणि संशोधन
(2013 Pattern)

वेळ : 3 तास] *[एकूण गुण :100*

सूचना :–
1) *सर्व प्रश्न आवश्यक आहेत.*
2) *सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत.*

प्रश्न 1) साहित्य समीक्षेची संकल्पना व प्रयोजने स्पष्ट करा.

किंवा

आदर्श समीक्षकाच्या अंगी कोणते गुण असावे लागतात, ते सविस्तर लिहा.

प्रश्न 2) ऐतिहासिक व समाजशास्त्रीय समीक्षा पध्दतीची वैशिष्ट्ये लिहा.

किंवा

1920 ते 1945 या कालखंडातील समीक्षेची वाटचाल विशद करा.

प्रश्न 3) आदर्श संशोधकाच्या गुणांचा परिचय करून द्या.

किंवा

वाङ्मयप्रकारानिष्ट संशोधनाचे स्वरूप स्पष्ट करा.

प्रश्न 4) संहिता संपादन व विश्लेषण प्रक्रिया उलगडून दाखवा.

किंवा

साहित्य संशोधन आणि संस्कृती यांतील परस्पर संबंध स्पष्ट करा.

P.T.O.

प्रश्न 5) कोणत्याही दोहोंवर टीपा लिहा.

अ) वाङ्मयीन मूल्ये व जीवन मूल्ये

ब) आस्वादक समीक्षा

क) लोक साहित्याचे संशोधन

ड) तौलनिक साहित्याभ्यास

⊖⊖⊖

Total No. of Questions : 5]

SEAT No. :

P3020

[Total No. of Pages : 4

[5202]-Ext.-8

M.A. (Part- II) (For External)

MARATHI (मराठी)

(अभ्यासपत्रिका क्रमांक – 7)

विशेष लेखकाचा अभ्यास (मध्ययुगीन/अर्वाचीन)

मध्ययुगीन : संत जनाबाई

(2013 Pattern)

वेळ : 3 तास] *[एकूण गुण :100*

सूचना :–
1) *सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.*
2) *सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत.*

प्रश्न 1) मध्ययुगीन कालखंडातील भक्तीसंप्रदायाच्या प्रेरणा स्पष्ट करा.

किंवा

''मध्ययुगीन वारकरी संतपरंपरेने महाराष्ट्राच्या सांस्कृतिक जीवनाची जडणघडण केली'' या विधानाचा परामर्श घ्या.

प्रश्न 2) 'नामयाची जनी' या उक्तीचे मर्म उलगडून दाखवा.

किंवा

संत जनाबाईंच्या अभंगावरील गुरूपरंपरेचा प्रभाव विशद करा.

प्रश्न 3) संत जनाबाई रचित 'प्रल्हाद चरित्रांचा परिचय करून द्या.

किंवा

संत जनाबाईच्या कृष्णजन्म आणि बाळक्रीडा या रचनांचे विशेष उलगडून दाखवा.

प्रश्न 4) जनाबाईंच्या आत्मपर अभंगांची वैशिष्ट्ये विशद करा.

किंवा

जनाबाईच्या विठ्ठलमहात्म्यपर अभंगाचे विशेष सोदाहरण सांगा.

प्रश्न 5) कोणत्याही दोहोंवर टीपा लिहा.

अ) वारकरी संप्रदायाची विचारसरणी

ब) संत कवयित्री – बहिणाबाई

क) जनाबाईरचित आरत्या

ड) जनाबाईंच्या अभंगांचे भाषिक विशेष

⊖⊖⊖

Total No. of Questions : 5]

P3020

[5202]-Ext.-8
M.A. (Part- II) (Fro External)
MARATHI (मराठी)
(अभ्यासपत्रिका क्रमांक – 7)
विशेष लेखकाचा अभ्यास (मध्ययुगीन/अर्वाचीन)
अर्वाचीन – यशवंतराव चव्हाण
(2013 Pattern)

वेळ : 3 तास] *[एकूण गुण :100*

सूचना :–
1) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहेत.
2) सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत.

प्रश्न 1) यशवंतराव चव्हाण यांच्या व्यक्तिमत्त्वाची जडण–घडण स्पष्ट करा.

किंवा

यशवंतराव चव्हाण यांच्या 'कृष्णाकाठ' आत्मचरित्राची वैशिष्ट्ये लिहा.

प्रश्न 2) यशवंतराव चव्हाण यांच्या लेखसंग्रहाची वाङ्मयीन वैशिष्ट्ये स्पष्ट करा.

किंवा

एक ललित गद्य म्हणून यशवंतरावांच्या पत्रसंग्रहाचा परिचय करून द्या.

प्रश्न 3) यशवंतरावांचे महाराष्ट्राला लाभलेले शैक्षणिक योगदान साधार स्पष्ट करा.

किंवा

एक राजकीय विचारवंत म्हणून यशवंतरावांचे योगदान स्पष्ट करा.

प्रश्न 4) यशवंतरावांचे भाषा व साहित्यविषयक विचार स्पष्ट करा.

किंवा

'यशंवतरावांचे सामाजिक विचार महाराष्ट्राच्या जडण–घडणीस साह्यभूत ठरले' कसे ते स्पष्ट करा.

प्रश्न 5) कोणत्याही दोहोंवर टीपा लिहा.

अ) यशवंतरावांचे राष्ट्रप्रेम

ब) यशवंतरावांचे ऋणानुबंध

क) यशवंतरावांचे मातृप्रेम

ड) यशवंतरावांचे सांस्कृतिक क्षेत्रातील योगदान

⊖⊖⊖

Total No. of Questions : 5]　　　　SEAT No. :

P3021　　　　[Total No. of Pages : 7

[5202]-Ext.-9

M.A. (Part- II) (For External)

MARATHI (मराठी)

अभ्यासपत्रिका क्रमांक – 8 (ऐच्छिक)

i – सौंदर्यशास्त्र

(2013 पॅटर्न)

खालील पाच अभ्यासपत्रिकांपैकी कोणतीही एक प्रश्नपत्रिका सोडवावी

i) सौंदर्यशास्त्र

ii) लोकसाहित्याची मूलतत्वे आणि मराठी लोकसाहित्य

iii) लेखनविद्या आणि निबंधलेखन

iv) मराठीतील वैचारिक साहित्य आणि साहित्याचा सामाजिक – दृष्टीने अभ्यास

v) साहित्य : सर्जन आणि उपयोजन

वेळ : 3 तास]　　　　*[एकूण गुण :100*

सूचना :–

1) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहेत.

2) सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत.

प्रश्न 1) निसर्गातील सौंदर्य आणि निसर्गाबाहेरील सौंदर्य यांचा सौंदर्यशास्त्राशी असलेला संबंध स्पष्ट करा.

किंवा

सौंदर्यविधान आणि द्विधृवात्मकता यांच्यातील संबंधाचे विवेचन करा.

प्रश्न 2) सौंदर्यशास्त्रात 'सुख म्हणजे सौंदर्य नव्हे'या विधानातील मर्म स्पष्ट करा.

किंवा

सौंदर्यानुभवाचे विविधांगी स्वरूप स्पष्ट करा.

प्रश्न 3) रूप म्हणजे काय? ते सांगून कलाकृतीची सेंद्रिय एकात्मता स्पष्ट करा.

किंवा

सौंदर्यभावनेमागील दृष्टिकोनाच्या संदर्भात सौंदर्य शास्त्रज्ञांच्या मतांचा आढावा घ्या.

प्रश्न 4) 'कलेचे परिणाम साधण्यासाठी कलावंत भावनात्मक समधातता साधतो' या विधानाचा अर्थ स्पष्ट करा.

किंवा

सौंदर्यशास्त्र व साहित्यविचार यांचा अनुबंध स्पष्ट करा.

प्रश्न 5) कोणत्याही दोहोंवर टीपा लिहा.

अ) सौंदर्यविधान आणि नीतिविधान

ब) बा.सी.मर्ढेकर यांचा लयतत्वाचा सिध्दांत

क) कलाकृतीचे अर्थपूर्ण रूप

ड) भावनात्मक समधातता

⊖⊖⊖

Total No. of Questions : 5]

P3021

[5202]-Ext.-9
M.A. (Part- II) (For External)
MARATHI (मराठी)
अभ्यासपत्रिका क्रमांक – 8 (ऐच्छिक)
ii) लोकसाहित्याची मूलतत्वे आणि मराठी लोकसाहित्य
(2013 पॅटर्न)

वेळ : 3 तास] *[एकूण गुण :100*

सूचना :–
1) *सर्व प्रश्न आवश्यक आहेत.*
2) *सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत.*

प्रश्न 1) लोकसाहित्याच्या सामाजिक व सांस्कृतिक अनुबंधाची चर्चा करा.

किंवा

'संतसाहित्य व महाकाव्यातून लोकसाहित्याचे दर्शन घडते', हे विधान साधार स्पष्ट करा.

प्रश्न 2) लोकसाहित्याच्या अध्ययनाची आवश्यकता स्पष्ट करा.

किंवा

लोकसाहित्य आणि सामाजिक शास्त्रे यातील अनुबंध स्पष्ट करा.

प्रश्न 3) मराठी लोकसाहित्याच्या अभ्यासाची परंपरा सांगून लोकसाहित्याच्या अभ्यासक डॉ. दुर्गा भागवत व डॉ. सरोजिनी बाबर यांच्या कार्याचा आढावा घ्या.

किंवा

लोकबंधात्मक समीक्षेची संकल्पना स्पष्ट करा.

प्रश्न 4) लोकगीतांचे विविध प्रकार सोदाहरण स्पष्ट करा.

किंवा

लोकसंस्कृतीच्या उपासकांचा परिचय करून द्या.

प्रश्न 5) कोणत्याही दोहोंवर टीपा लिहा.

अ) लोकसाहित्याचे सादरीकरण

ब) दैवतकथा

क) मरिआईवाला व नंदीवाला

ड) लोकसाहित्य संशोधन मंडळ, औरंगाबाद

⊖ ⊖ ⊖

Total No. of Questions : 5]

P3021

[5202]-Ext.-9
M.A. (Part- II) (For External)
MARATHI (मराठी)
अभ्यासपत्रिका क्रमांक – 8 (ऐच्छिक)
iii) लेखनविद्या आणि निबंधलेखन
(2013 पॅटर्न)

वेळ : 3 तास] *[एकूण गुण :100*

सूचना :– *1) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.*

2) सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत.

प्रश्न 1) भाषेचे स्वरूप स्पष्ट करूण व्यक्तीगत जीवनात आणि सामाजिक व्यवहारात भाषेची आवश्यकता का असते? ते लिहा.

किंवा

'भाषा ही एक सामाजिक संस्था आहे' या विधानाचा परामर्श घ्या.

प्रश्न 2) संवादातील अडथळ्यांची मीमांसा करा.

किंवा

संवादप्रक्रियेचे स्वरूप सविस्तर स्पष्ट करा.

प्रश्न 3) साहित्यिक भाषा आणि प्रसारमाध्यमांची भाषा यातील भेद स्पष्ट करा.

किंवा

जनसंपर्कासाठी संभाषण कौशल्य कसे असावे? याविषयीची भूमिका स्पष्ट करा.

प्रश्न 4) आधुनिक प्रसारमाध्यमांसाठी लेखन करतांना वर्तमानपत्रे, आकाशवाणी आणि दूरचित्रवाणी या माध्यमातील भाषेचे स्वरूप कसे असते? हे स्पष्ट करा.

किंवा

'निबंध लेखनातून व्यक्तिमत्वाचे दर्शन घडते' या विधानाचा परामर्श घ्या.

प्रश्न 5) कोणत्याही दोहोंवर टीपा लिहा.

अ) वर्तमानपत्राची भाषा

ब) जाहिरातीतील भाषा

क) संवादप्रक्रियेतील कौशल्य

ड) अर्थाचे स्वरूप

Total No. of Questions : 5]

P3021

[5202]-Ext.-9

M.A. (Part- II) (For External)

MARATHI (मराठी)

अभ्यासपत्रिका क्रमांक – 8 (ऐच्छिक)

iv) मराठीतील वैचारिक साहित्य आणि साहित्याचा सामाजिक – दृष्टिने अभ्यास

(2013 पॅटर्न)

वेळ : 3 तास] *[एकूण गुण :100*

सूचना :–
1) *सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहेत.*
2) *सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत.*

प्रश्न 1) वैचारिक साहित्य आणि ललित साहित्य यांची तुलना करून वैचारिक साहित्याचे वेगळेपण स्पष्ट करा.

किंवा

महात्मा फुले यांच्या साहित्यातील आशय तुमच्या शब्दांत लिहा.

प्रश्न 2) इ.स. 1929 ते 1945 या कालखंडातील प्रमुख निबंधकारांच्या निबंधांचा लेखन दृष्टीने आढावा घ्या.

किंवा

मराठीतील वैचारिक साहित्याची वाटचाल स्पष्ट करा.

प्रश्न 3) सामाजिक अभ्यासाचे स्वरूप, व्याप्ती व त्या मागील हेतू विशद करा.

किंवा

'साहित्य निर्मितीवर राजकीय, वैचारिक व वाङ्मयीन चळवळींचा प्रभाव पडतो' या विधानाची चर्चा करा.

प्रश्न 4) वाङ्मयीन अभिरूची आणि वाचक यांचा परस्पर संबंध उलगडून दाखवा.

किंवा

साहित्य परंपरा आणि समाज या मधील अनुबंध स्पष्ट करा.

प्रश्न 5) कोणत्याही दोहोंवर टीपा लिहा.

अ) सामाजिकता व शैली

ब) वैचारिक साहित्यामागील पार्श्वभूमी

क) न्या. रानडे यांची धर्मविषयक भूमिका

ड) साहित्य आणि सामाजिक परिस्थिती

⊖ ⊖ ⊖

Total No. of Questions : 5]

P3021

[5202]-Ext.-9
M.A. (Part- II) (For External)
MARATHI (मराठी)
अभ्यासपत्रिका क्रमांक – 8 (ऐच्छिक)
v) साहित्य : सर्जन आणि उपयोजन
(2013 पॅटर्न)

वेळ : 3 तास] *[एकूण गुण :100*

सूचना :– *1) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.*
2) सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत.

प्रश्न 1) साहित्य सर्जनामागील प्रतिभज्ञानाचे महत्व विशद करा.

किंवा

साहित्यविषयक भारतीय व पाश्चात्य विचारवंतांच्या विचारातील साम्यभेद स्पष्ट करा.

प्रश्न 2) नाटकातील 'संवाद' या घटकाचे स्थान स्पष्ट करा.

किंवा

सामाजिक परिस्थिती आणि प्रयोगशीलता यातील संबंध स्पष्ट करा.

प्रश्न 3) साहित्यनिर्मितीच्या प्रक्रियेमध्ये समाज आणि भाषा यांचे असलेले स्थान स्पष्ट करा.

किंवा

साहित्यसर्जनाच्या संदर्भात प्रसारमाध्यमांचे उपयोजन कसे होते? ते लिहा.

प्रश्न 4) साहित्य सर्जनाशी संबंधित असलेल्या कोणत्याही एका साहित्य प्रकाराचे सैध्दांतिक विवेचन करा.

किंवा

तुम्ही केलेल्या ललित साहित्याच्या प्रकल्प लेखनाचे स्वरूप लिहा.

श्न 5) कोणत्याही दोहोंवर टीपा लिहा.

अ) प्रतिभा: सर्जनशक्ती

ब) नाटकाची निर्मिती : पूर्वतयारी

क) साहित्याची भाषा

ड) आकाशवाणी या प्रसारमाध्यमाचे योगदान

⊖ ⊖ ⊖